

WARTO MIEĆ WARTOŚCI, CZYLI CO JEST DLA MNIE WAŻNE W PRACY?

Cel: Uczeń określa własny system wartości związany z pracą zawodową i wskazuje, jakie elementy przyszłej pracy będą dla niej/niego istotne.

szkoły ponadpodstawowe (realizowany punkt z rozporządzenia o doradztwie zawodowym z lutego 2019: 1.6)

- czyste kartki A4/A5
- karteczki post-it (po 5 dla każdego ucznia)

Poniżej znajdziesz scenariusz na dwie lekcje, które tworzą całość, ale mogą też być przeprowadzone osobno. Zainspiruj się naszą propozycją i dopasuj ją do tempa pracy Twoich uczniów.

LEKCJA 1

CO MOŻE BYĆ WAŻNE W PRACY? BURZA MÓZGÓW

Podziel uczniów na trójki-czwórki. Każda grupa dostaje plik kartek A4 lub A5 (co najmniej 15). Zadaniem uczniów jest **wy-my-slenie jak największej liczby rzeczy, które mogą być dla ludzi ważne w pracy. Jedna kartka = jedna rzecz.** Mogą to być zarówno małe, jak i duże rzeczy. Warto podać uczniom na początku 2-3 przykłady, np. wynagrodzenie, możliwość połączenia pracy ze studiami, dobra herbata w kuchni. Poproś uczniów, aby pisali dużymi literami. Uczniowie mają na wykonanie zadania 5-7 minut.

Wskazówka: Poproś uczniów, aby nie myśleli jedynie o tych rzeczach, które są/będą ważne dla nich w pracy, ale również o takich, które są ważne dla innych ludzi (np. członków rodziny i/lub znajomych).

Po upływie czasu poproś, aby grupy kolejno prezentowały po jednej rzeczy i kładły kartki na podłodze albo na połączonych ze sobą ławkach (tak, aby cała klasa widziała). Niektóre kartki będą się powtarzać, możecie je wtedy położyć obok siebie. Po zakończeniu ćwiczenia będziecie mieć przestrzeń wypełnioną pomysłami uczniów.

Jeżeli możesz, przeorganizuj salę lekcyjną w ten sposób, aby uzyskać wolny kawałek podłogi lub połączyć ze sobą kilka ławek.

UPORZĄDKUJMY NASZE POMYSŁY!

Gdy Wasza przestrzeń w klasie lub interaktywna tablica się zapełnią, zadaj uczniom następujące pytania:

- Czy jakieś pomysły się powtarzają? Jeśli tak, które najczęściej?
- Czy zauważacie jakieś kategorie tematyczne we wszystkich wypisanych karteczkach? (możesz odpowiedzieć uczniom kategorie, które zauważasz, np. finanse, równowaga między życiem prywatnym i zawodowym, benefity, możliwości rozwoju, dobre relacje w pracy).

Pogrupujcie wszystkie kartki A4/A5 w kategorie na podłodze/na ławkach, aby stworzyły się bloki tematyczne.

CO JESZCZE MOŻE BYĆ WAŻNE?

Poproś uczniów, aby jeszcze raz przyjrzeni się uporządkowanym pomysłom. Czy jeszcze jakieś aspekty pracy przychodzą im do głowy w zidentyfikowanych kategoriach? Jeżeli tak, dopiszcie je. Jeżeli nie, zainspirujcie się naszymi pomysłami z Załącznika 1.

Po tym punkcie Wasza przestrzeń jest już na pewno po brzegi wypełniona świetnymi pomysłami :-)

CO JEST DLA MNIE WAŻNE W PRACY?

W kolejnym kroku każdy uczeń **wyberze z całej bazy pomysłów 5 elementów, które w tym momencie wydają im się najważniejsze, gdy myślą o swojej przyszłej pracy.**

Zachęcamy Cię do uczestnictwa w tym ćwiczeniu razem z uczniami. Dzięki temu uczniowie będą mogli lepiej poznać Twoją motywację do pracy.

Rozdaj każdemu uczniowi 5 post-itów. Poproś uczniów, aby na każdej karteczce napisali swoje imię/ inicjały, jednak niech podpis nie zajmie więcej niż połowę przestrzeni (metoda jest dowolna, ważne, aby karteczki uczniów się nie pomieszały w dalszej części ćwiczenia).

Daj uczniom kilka minut na **rozmieszczenie swoich post-itów przy wybranych kartkach, które uznają dla siebie za najważniejsze w przyszłej pracy**. Na jednej kartce A4/A5 mogą znaleźć się oczywiście karteczki różnych osób.

Gdy wszyscy uczniowie ułożą swoje post-ity, podaj kolejną instrukcję. Zadaniem uczniów jest teraz **nadanie priorytetów swoim wyborom poprzez zapisanie na swoich karteczkach cyfr od 1 do 5**, gdzie 1 to rzecz najważniejsza, a 5 najmniej ważna (z wybranych). Zachęć uczniów do zapisania sobie w zeszycie/na kartce swoich TOP 5 wyborów. Daj uczniom chwilę czasu na sprawdzenie, gdzie i w jakiej kolejności ich koledzy i koleżanki położyli swoje post-ity.

REFLEKSJA

Spytaj uczniów:

- Czy podczas dokonywania wyborów mieliście wątpliwości? Czy odwrotnie wybór 5 wpisów z oryginalnej tablicy przyszedł Wam łatwo?
- Czy były jakieś czynniki, z których trudno Wam było zrezygnować, a nie zmieściły się na liście TOP 5?
- Czy wybieraliście wpisy z jednej kategorii, czy raczej z wielu?
- W jaki sposób ustaliliście priorytety? Czy napotkaliście trudności?
- Jak sądzicie, po co ustawialiśmy priorytety?
- Które czynniki były najczęściej wybierane jako najważniejsze przez całą klasę?

PODSUMOWANIE PIERWSZYCH ZAJĘĆ

Poproś uczniów, aby podzielili się wnioskami z dzisiejszych zajęć. Z czym wychodzą z lekcji? Czego się dowiedzieli/co odkryli?

LEKCJA 2

NAJWAŻNIEJSZE CECHY PRACY - PRZYPOMNIENIE

Przypomnijcie sobie, o czym mówiliście na ostatnich zajęciach. Czy uczniowie pamiętają, jakie TOP 5 rzeczy uznali na tę chwilę dla siebie jako najważniejsze w pracy?

Następnie zapytaj:

- Skąd możecie się dowiedzieć, czy cechy, które wytypowaliście jako najważniejsze z Waszego punktu widzenia, będą spełnione w przyszłej pracy?

MINI-WYKŁAD I DYSKUSJA

Przełącz uczniom poniższą wiedzę, jeśli nie wyniknęła ona bezpośrednio z refleksji podczas pierwszych zajęć:

1. W każdej pracy inny będzie rozkład pozytywnych cech, dlatego warto ustalić priorytety. Dzięki temu decydujemy, co dla nas jest najważniejsze i niepodlegające kompromisom, a w którym aspekcie możemy się dostosować lub odpuścić.

2. Nasze oczekiwania dotyczące pracy mogą się zmieniać co jakiś czas w zależności od sytuacji życiowej (np. gdy założymy rodzinę lub zmieni się nasz stan zdrowia). Wybór, którego dokonaliście na dzisiejszej lekcji, to wybór obowiązujący na teraz W przyszłości, gdy będziecie ubiegać się o jakąś pracę lub już w niej będziecie, warto wracać do tych pytań od czasu do czasu i zastanawiać się, czy miejsce, w którym jesteście, nadal odpowiada Waszym preferencjom.

3. Warto, szczególnie w okresie nauki w liceum i na studiach, spróbować różnorodnych zajęć, aby sprawdzić w praktyce, co lubimy robić, a czego nie. Świetną (i bezpieczną) okazją do sprawdzenia naszych preferencji jest np. wolontariat, projekt realizowany z rówieśnikami czy każde inne przedsięwzięcie, w którym mamy przydzielone zadania i przyjmujemy odpowiedzialność za swoje działania (nawet jeśli jest niewielka). W ten sposób będziemy mogli zweryfikować nasze oczekiwania i dowiedzieć się, czy elementy pracy, które podobały nam się w teorii, będą nam również odpowiadać w praktyce.

4. O wielu kwestiach, które są dla Was ważne, będziecie mogli się dowiedzieć jeszcze na etapie rekrutacji do danej firmy (przed aplikowaniem lub w czasie rozmowy kwalifikacyjnej). Proces rekrutacyjny jest procesem, podczas którego mamy prawo zadawać pytania, a nawet powinniśmy.

Poświęćcie kilka minut na wymianę myśli na te tematy. Zachęć uczniów do reakcji na Twój mini-wykład, np. poprzez zadanie pytań:

- Która z rzeczy, o których mówimy, jest dla Was najciekawsza albo najbardziej przydatna?
- Czy coś zmieniło Waszą perspektywę?
- A może nie zgadzacie się z czymś i myślicie zupełnie inaczej?
- Jak sądzicie, czy Wasza lista priorytetów zmieni się w przyszłości? Czy potraficie wyobrazić sobie sytuację, która wydarzy się w Waszym życiu i zmieni Waszą perspektywę?

JAK SIĘ DOWIEDZIEĆ, CZY PRACA SPEŁNI MOJE OCZEKIWANIA?

Zaproponuj uczniom, abyście wspólnie zastanowili się nad tym, **w jaki sposób można sprawdzić na etapie rekrutacji do pracy, czy nasze oczekiwania mają szansę być spełnione**. Poproś uczniów o podzielenie się swoimi pomysłami. Gdy pomysły się wyczerpią, porozmawiajcie o nich - czy niektóre z nich są łatwiejsze, a inne trudniejsze? Dlaczego?

Nasze podpowiedzi:

- dokładna analiza ogłoszenia o pracę pod kątem informacji o typie umowy, czasie pracy, benefitach itd. Warto obejrzeć kilka ogłoszeń (np. na portalach pracuj.pl lub ogloszenia.ngo.pl) i sprawdzić, jakie informacje udostępniają pracodawcy na tym etapie.
- wiele odpowiedzi możesz uzyskać podczas rozmowy o pracę, po prostu zadając pytania, które są dla Ciebie kluczowe, np. o strój obowiązujący w biurze, kwestię nadgodzin czy spotkań integracyjnych (ciekawostka: czy wiesz, że bardzo wiele osób nie zadaje pracodawcy żadnego pytania podczas rozmowy kwalifikacyjnej?)
- opinie na temat pracodawców znaleźć można na portalach typu gowork.pl, na których pracownicy dzielą się spostrzeżeniami na temat pracy w danej firmie.
- warto przeczytać opinie klientów firmy lub organizacji, w której chciał(a)byś pracować, np. w wyszukiwarce Google czy na fanpage'u.
- można skontaktować się z pracownikami (obecnymi lub byłymi) danej firmy (np. przez LinkedIn)
- media społecznościowe mówią wiele o organizacji - sprawdź, jaki ma styl komunikacji, jakimi wartościami się kieruje i czy jest to zbieżne z Twoimi oczekiwaniami;
- analiza zakładki na stronie internetowej firmy (np. Aktualności, Nagrody).

Powyższe źródła prawdopodobnie nie odpowiedzą w 100% na pytania osoby ubiegającej się o pracę, ale przynajmniej dadzą pewien trop, jaka jest kultura organizacyjna, jakie wartości wyznaje firma itd.

PYTANIA DO PRACODAWCY

Po omówieniu powyższych sposobów **poproś uczniów, aby zastanowili się w parach albo w trójkach, jakie konkretnie pytania rekrutacyjne warto zadać pracodawcy, aby się dowiedzieć, czy ich 5 oczekiwań zidentyfikowanych na poprzednich zajęciach ma szansę realizacji**.

Wskazówka: Niektóre pytania można zadać wprost (np. Jakie jest wynagrodzenie? lub Jak częste są podróże służbowe?), z kolei przy innych trzeba się wykazać większą kreatywnością (np. pytanie *Jak często zespół spotyka się po pracy?* pośrednio pokaże, jakie są relacje w zespole).

Po zakończeniu pracy grupowej porozmawiajcie o Waszych pomysłach na forum klasy.

PODSUMOWANIE DRUGICH ZAJĘĆ

Poproś uczniów, aby podzielili się wnioskami z ostatnich dwóch zajęć. Z czym wychodzą? Czego się dowiedzieli/co odkryli? Jak mogą wykorzystać wiedzę i umiejętności w swoim życiu teraz, a jak przyda im się to w przyszłości?

Jeśli spodobał Ci się ten pomysł na lekcję, chcesz podzielić się swoimi wrażeniami z przeprowadzonych zajęć albo masz inne pomysły na wykorzystanie materiałów Mapy Karier, napisz do nas na adres kontakt@mapakarier.org.

ASPEKTY PRACY, KTÓRE MOGĄ BYĆ WAŻNE DLA LUDZI

1. Dobra atmosfera w pracy (np. dobre relacje ze współpracownikami, wspierający szef, spotkania/wyjazdy integracyjne); 2. Elastyczne godziny pracy; 3. Komfortowy dojazd do pracy, dogodna lokalizacja; 4. Liczba zadań adekwatna do czasu pracy (brak obciążenia pracą); równowaga między życiem prywatnym a zawodowym; 5. Benefity pozapłacowe (np. prywatna opieka medyczna, karta sportowa, owoce w biurze, przedszkole przyzakładowe, samochód służbowy); 6. Komfort miejsca pracy (ergonomiczne krzesło, odpowiednio przystosowane miejsce pracy, smaczna kawa, szybki Internet); 7. Bezpieczeństwo zatrudnienia, brak obawy o zwolnienie; 8. Możliwości rozwoju w pracy (np. rozwijające zadania, możliwość udziału w szkoleniach, konferencjach); 9. Różnorodność wykonywanych zadań, brak powtarzalności (lub odwrotnie, w zależności od preferencji);	10. Możliwość pracy zdalnej (częściowej lub całkowitej); 11. Praca w zgodzie z własnymi wartościami; 12. Prestiż pracodawcy; 13. Uznanie otoczenia dla wykonywanej przez nas pracy; 14. Niski poziom stresu; 15. Możliwość częstego podróżowania; 16. Dowolność ubioru; 17. Posiadanie wpływu na rozwój firmy, poczucie, że moje zdanie ma znaczenie; 18. Zajmowanie wysokiego stanowiska; 19. Przebywanie na świeżym powietrzu/w biurze (w zależności od preferencji); 20. Podejmowanie samodzielnych decyzji, niezależność; 21. Duży/mały kontakt z innymi ludźmi podczas pracy (dopasowany do preferencji); 22. Kwestie finansowe (np. odpowiednie wynagrodzenie, premie za osiągnięcia, dodatki świąteczne, jasna ścieżka awansu, możliwość uzyskania podwyżki).